

Un acompanyament per consolidar el **Consell de Poble del municipi d'Argelaguer**

Proposta per l'Ajuntament d'Argelaguer

març 2020

**Leveraging Community Resilience
Ecological Regeneration
Social & Solidarity Economy**

www.resilience.earth

info@resilience.earth

972.69.11.23

c/ del Carme, 8, 17800 Olot, Girona

F55279665

Índex de continguts

1	Objectiu principal del projecte.....	1
2	Justificació.....	1
3	Descripció del projecte.....	1
4	La metodologia emprada.....	3
4.1	Fases del procés participatiu.....	3
4.2	Mecanismes, mètodes i eines participatives.....	3
4.3	Calendari.....	4
5	Innovació del projecte.....	4
6	Pla de Comunicació.....	5
7	Seguiment i Avaluació.....	5
7.1	Seguiment i avaluació del projecte.....	5
7.2	Indicadors d'avaluació.....	5
7.3	Mesures correctores.....	5
8	Resultats esperats.....	6
9	Retorn.....	6
10	Processos digitals [Covid-19].....	6
11	Pressupost.....	7
12	La Cooperativa Resilience.Earth.....	8

1 Objectiu principal del projecte

L'objectiu d'aquest projecte és:

Consolidar el Consell de Poble d'Argelaguer com una estructura de participació ciutadana capaç d'autogestionar-se i autoactualitzar-se, i de donar suport a municipis que vulguin iniciar el seu propi Consell de Poble.

2 Justificació

La vinculació de la cooperativa amb el municipi es remuntà al 2017, amb l'acompanyament en el procés participatiu de «La Plaça que Vull, la Plaça que Bull!». Aquest procés va servir per dinamitzar la comunitat al voltant de la participació.

Aquest procés participatiu incloïa diverses fases de democràcia directa on varen participar prop del 50% de les persones adultes del poble. Es va aconseguir un consens absolut amb el 95% de les temàtiques que varen emergir al llarg del procés, el 5% restant es va posposar pel concurs arquitectònic.

Arrel d'aquest procés va sorgir la inquietud sobre la creació d'estructures participatives permanents com pot ser un Consell de Poble (CdP) i poc després s'inicià l'acompanyament per la creació i acompanyament del CdP, ara es vol acabar el procés participatiu de la plaça amb l'elecció del millor disseny i així començar la remodelació. Per això creiem que una bona oportunitat de poder consolidar el CdP i buscar la seva replicació a altres municipis propers.

3 Descripció del projecte

La cooperativa sense ànim de lucre Resilience Earth està acompanyant el municipi d'Argelaguer des de fa tres anys, en la seva transició cap a una democràcia participativa. Des del primer acompanyament, la participació del municipi ha avançat molt, convertint-se en un referent en la zona. La creació d'estructures participatives catalitza, en gran mesura, el canvi cultural vers la democràcia en un municipi rural.

En l'última fase del projecte varem centrar el nostre acompanyament cap al funcionament intern del Consell de Poble: la presa de decisions, l'organització de les reunions i la gestió d'un procés participatiu, en aquest cas s'ha utilitzat el concurs arquitectònic sobre «la plaça que vull».

Pel que considerem que l'estructura participativa és estable i funcional, i per tant l'únic element que falta es la capacitat d'auto-actualització. El qual implica capacitats de planificació, comunicació, avaluació i formació. Aquests quatre aspectes són les bases per la resiliència d'una organització formal o informal, ja que permet el manteniment al llarg del temps superant els obstacles a través de la flexibilitat i les capacitats adaptatives, en

definitiva la resiliència comunitària. Més concretament, a continuació exposem quines són les **capacitats necessàries per consolidar el Consell de Poble d'Argelaguer**.

CAPACITAT	DESCRIPCIÓ
Facilitació i gestió de grups	La capacitat d'autogestió s'ha treballat dins el CdP i les reunions estan funcionant adequadament amb la disminució de la dependència a la facilitació externa. De totes maneres és important poder realitzar unes 5 sessions més d'acompanyament a les reunions del CdP, per garantir que les capacitats s'han incorporat.
Planificació estratègica, avaluació i comunicació	Un cop adquirida la capacitat de mantenir l'estructura a través de l'autogestió del propi CdP, és cabdal donar eines per poder prevenir i superar obstacles així com aprendre de tots els processos que es realitzin, la capacitat d'autoactualització. En moments de canvis ràpids i turbulents, estructures com el CdP amb les eines adequades, poden aportar al municipi un grau de resiliència molt elevat. Per això proposem realitzar 3 sessions formatives per treballar en planificació estratègica i avaluació de processos.
Formació de formadores	Finalment, les estructures democràtiques on es necessita un relleu periòdic per garantir la transparència de l'estructura, es necessita que es produeixi un solapament adequat entre les persones membres del CdP, i així garantir una cultura interna sana, transparent i democràtica. També es important tenir en compte, que la democràcia participativa ha arribat per quedar-se i que finalment tots els municipis rurals acabaran incorporant estructures participatives, pel que les persones pioneres, com es el cas del CdP d'Argelaguer, poden realitzar un rol de catalització de la democràcia participativa si adquireixen eines pedagògiques de formació per altres municipis. Per això proposem la realització de 1 sessió formativa per treballar les eines pedagògiques per a la transmissió dels coneixements adquirits fins aquest moment.

Concloent, aquesta proposta pretén aprofundir en la consolidació de l'estructura participativa del municipi d'Argelaguer, a través de l'acompanyament en el disseny i implementació del procés de la plaça del municipi. Tinguen en compte que l'èxit que ha tingut aquest projecte, li aporta aquest rol de pioner regional, i per tant que podem potenciar aquest valor afegit, si donem eines suficients a les persones membres del CdP, per sostenir aquest rol. Pensem que això pot esdevenir una catalització de la democràcia participativa a nivell regional.

Com a cooperativa Resilience Earth tenim en alta estima el municipi d'Argelaguer i el seu compromís i predisposició davant el repte de treballar amb un govern obert. Hem treballat en desenes de processos participatius, però l'autenticitat i la transparència del municipi d'Argelaguer envers a la participació ens sembla admirable, i creiem que són un municipi ideal per a sostenir un rol de referent a la província i més enllà, especialment amb regions rurals arreu d'Europa.

4 La metodologia emprada

4.1 Fases del procés participatiu

Fase 1:
Coordinació i
avaluació del
procés

- Realitzar 3 sessions de coordinació entre equip tècnic i ajuntament.
- Mantenir una avaluació constant dels objectius del procés amb l'equip tècnic
- Adaptar el procés a les necessitats emergents per a poder aconseguir els objectius.

Fase 2:
Acompanyament
del Consell de
Poble

- Es realitzaran entre 5 i 7 sessions més d'acompanyament al Consell de Poble mentre es dissenya i s'implementa el procés de la Plaça del municipi.
- Es mantindrà un rol d'observadores per donar retroalimentacions de la facilitació, la gestió de grups i la presa de decisions.
- Es co-produirà un reglament intern on es plasmaran elements claus del funcionament intern del Consell del Poble, i que n'ajudarà la gestió i la replicació.

Fase 3:
Formació i
Emancipació del
Consell de Poble

- Es faran 4 sessions intensives de formació al CdP d'Argelaguer per garantir-ne la continuïtat i esdevenir un referent a la zona, capaç d'acompanyar la creació de nous CdP en altres municipis.
- L'estructura de les quatre sessions serà:
 - Sessió 1: Planificació estratègica
 - Sessió 2: Avaluació de processos
 - Sessió 3: Comunicació participativa
 - Sessió 4: Formació de formadores

4.2 Mecanismes, mètodes i eines participatives

La nostra cooperativa treballa amb metodologies participatives i amb un ampli espectre d'estils d'aprenentatge, utilitzant facilitació gràfica per a l'aprenentatge visual, facilitació sistèmica per l'aprenentatge kinestèsic, i espais de diàleg per a l'aprenentatge auditiu. Dissenyem les sessions participatives perquè cada tema a tractar es tracti des dels tres estils d'aprenentatge principals.

Alhora treballem per defecte amb enfocament basat en el gènere i els drets humans. (EBGiDH), segons les directius de la Generalitat de Catalunya.

Concretament, les metodologies emprades en cada fase d'aquest procés es troben a la següent graella:

- Fase 1:
Coordinació i
avaluació
- Facilitació i metodologies participatives i co-creatives per les reunions de coordinació
 - Metodologies participatives d'avaluació de projectes per garantir l'adaptabilitat del procés
- Fase 2:
Acompanyament
- Facilitació i gestió de grups per a les sessions del CdP
 - Sistematització dels processos interns del CdP
 - Diagnòstic, planificació i gestió de processos participatius
- Fase 3:
Formació
- Metodologies formatives participatives
 - Facilitació visual, per exemple fent mapes mentals i «Canvas» (Llenç) per ordenar les idees, l'anàlisi col·lectiu i les propostes emergents o per fer treball co-creatiu.
 - Facilitació gràfica i sistèmica, per dinamitzar els diàlegs i garantir-ne l'eficiència i la participació.
 - Educació popular i teatre social

4.3 Calendari

Fases i conceptes	S	O	N	D	G	F	M	A	M	J	hrs
Fase 1: Coordinació, Seguiment i Avaluació											6
Realitzar 3 sessions de coordinació i seguiment entre equip tècnic i ajuntament	2					2				2	6
Fase 2: Acompanyament del Consell de Poble											25
Realitzar entre 5 i 7 sessions d'acompanyament al Consell de Poble	2		2		2		2		2		10
Co-produir un reglament intern del funcionament del Consell de Poble					5	5	5				15
Fase 3: Formació i Emancipació del Consell de Poble											12
Realitzar 4 sessions intensives de formació per al Consell de Poble		3		3		3		3			12
Hores totals	4	3	2	3	7	10	7	3	2	2	43

5 Innovació del projecte

Argelaguer ha pogut realitzar un gir dràstic en la cultura democràtica del municipi en 6 anys, i probablement ja no podrà mai més tornar a formes democràtiques bàsiques on els habitants tenen un rol passiu.

La part innovadora d'aquesta proposta es la d'atrevir-nos, tan l'Ajuntament com el CdP o Resilience Earth, a proposar una formació de formadores per consolidar la capacitat de replicació del CdP a través de les pròpies membres del consell, afectant així la cultura democràtica de la regió.

6 Pla de Comunicació

Les propostes són de treball intern, tot i que la formació estarà oberta a la comunitat per poder augmentar-ne les capacitats democràtiques. Per tant es donarà a conèixer a través d'un pòster i una petita campanya comunicativa per xarxes socials.

7 Seguiment i Avaluació

7.1 Seguiment i avaluació del projecte

Donarem seguiment i avaluació amb aquest procés a través de les reunions amb l'Aj. i l'Equip tècnic, amb les 3 reunions que he programat.

Aquestes reunions les facilitarà l'Erika Zarate, membre de la European Evaluation Society, i experta en processos d'avaluació participativa.

Les sessions es duran a terme per avaluar, monitorar, redissenyar i validar les diferents accions del procés

7.2 Indicadors d'avaluació

Els principals processos són l'autogestió i l'autoactualització, per això els indicadors principals són:

- Autogestió
 - Capacitat de crear i mantenir un ordre del dia, tractant tots els punts i acabant a l'hora
 - Capacitat de gestionar la paraula entre totes les participants
 - Capacitat de reconciliar propostes aparentment contraposades
 - Capacitat de facilitar des de una posició de neutralitat
- Autoactualització
 - Capacitat de planificar estratègicament de manera participativa
 - Capacitat d'avaluar de manera participativa
 - Capacitat de comunicar eficientment les propostes del CdP

Aquests criteris els valorarem a través de referents qualitatius, en una escala del 0 al 4. Siguen el 0 un criteri no assolit i el 4 un criteri assolit perfectament.

7.3 Mesures correctores

Les mesures correctores es decidiran i definiran de manera participativa en les reunions de coordinació i avaluació amb l'ajuntament i l'equip tècnic. En aquest espai es diagnosticaran els diferents reptes del procés i se'ls aportarà una solució adaptada a les circumstàncies per poder assolir els objectius, indicadors i el propòsit d'aquest procés.

8 Resultats esperats

Com a resultats finals tangibles, esperem:

- Un Consell de Poble pioner i referent a la Garrotxa, emancipat i resiliènt
- Un grup de persones, membres actuals del CdP, amb capacitat de formació i solapament a futures noves persones membres del CdP
- Un grup de persones, membres actuals del CdP, amb capacitat de formar altres persones en altres municipis
- Un canvi cultural al respecte de la democràcia al municipi d'Argelaguer
- Una sistematització del funcionament intern del CdP, plasmat a un reglament intern del CdP i vinculat a la política pública de participació del municipi

9 Retorn

Els participants s'informaran a través de diferents canals, a través de:

1. el CdP, que son ciutadans presents al llarg de tot el procés;
2. les xarxes amb la campanya comunicativa;
3. de l'Ajuntament
4. exposició del reglament intern a l'Ajuntament

10 Processos digitals [Covid-19]

A Resilience Earth tenim facilitadores que porten més de 8 anys facilitant processos en línia en organitzacions internacionals, pel que tenim experiència en poder gestionar una situació com l'actual amb solucions creatives i pràctiques.

En el cas de que sigui necessari realitzar processos participatius abans de que la crisi del Covid-19 s'hagi acabat, substituïrem la versió presencial per la digital, mantinguen la mateixa estructura i objectius.

La nostra proposta es base amb les següents eines digitals:

- Zoom: Tenim un compte de pagament que ens permet de poder separar el grup en petits grups fer realitzar treball deliberatiu. Zoom també ofereix una pissarra blanca que utilitzem habitualment per fer presentacions més gràfiques, el qual augmenta l'accessibilitat i fa que les sessions siguin més amenes.
- GoogleDocs: Fem servir documents en línia que actualitzem al mateix moment de la facilitació en línia. Aquesta eina serveix per poder prendre les actes de manera que tothom pugui seguir el que s'està parlant i acordant de manera escrita. També obre l'opció de prendre actes de manera col·laborativa. A més a més d'actes, fem servir GoogleDocs per

poder co-produir i revisar plans i estratègies. En general, aquesta eina augmenta l'accessibilitat ja que permet rellegir el que s'ha parlat si les necessitats domèstiques demanen l'atenció d'alguna persona participant.

- Miro: És una plataforma que s'utilitza igual que el GoogleDocs, però per a poder realitzar mapes mentals de manera col·lectiva a través de moltes eines gràfiques i post-its digitals.
- Mentimeter: Una eina per fer un «sondeig» d'opinions, generant a l'hora un «núvol de paraules» (Word Cloud), on surten les paraules més repetides amb una mida més gran que les altres.
- Klaxoon: És una plataforma digital que té moltes plantilles diferents i té una diversitat d'eines que es poden utilitzar per a realitzar dinàmiques participatives per poder dinamitzar les sessions i fer-les més amenes i creatives.
- Retrium: És una plataforma específica per a generar avaluacions de treballs realitzats. Pot ser molt útil per a les Comissions de Seguiment i Avaluació per a l'avaluació de cada fase.
- Think Tank: És una plataforma que permet gestionar preses de decisions massives.
- Decidim: Una eina molt versàtil que ens permet treballar amb pressupostos participatius, planificacions estratègiques o òrgans participatius.

Els criteris que hem utilitzat per a generar aquest llistat ha estat: accessibilitat, facilitat d'ús i facilitat de gestió. Decidirem les plataformes a utilitzar en funció de la fase en la que ens trobem, intentant mantenir en tot moment un procés profund i transformatiu a l'hora que simple i creatiu.

11 Pressupost

Fase i Concepte	Preu	Hores	Persones	Subtotal
Fase 1: Coordinació, Seguiment i Avaluació				420,00
Realitzar 3 sessions de coordinació, seguiment i avaluació entre equip tècnic i l'ajuntament	35,00	6,0	2	420,00
Fase 2: Acompanyament del Consell de Poble				1.015,00
Realitzar 5 i 7 sessions d'acompanyament al Consell de Poble	35,00	14,0	1	490,00
Co-produir un reglament intern del funcionament del Consell de Poble	35,00	15,0	1	525,00
Fase 3: Formació i Emancipació del Consell de Poble				1.200,00
Realitzar 4 sessions intensives de formació per al Consell de Poble	35,00	16,0	2	1.120,00
Material formatiu	80,00			80,00
TOTAL sense IVA				2.635,00
IVA (21%)				553,35
TOTAL amb IVA inclosa				3.188,35

12 La Cooperativa Resilience.Earth

Resilience.Earth és una cooperativa sense ànim de lucre, especialitzada en l'enfortiment de la resiliència comunitària i la sostenibilitat ecològica en regions que enfronten reptes socioeconòmics i ecològics. Els 10 membres de la cooperativa ofereixen serveis de recerca, formació i assessoria a organitzacions comunitàries i institucions públiques i privades, tant en l'àmbit local com internacional, per assegurar que els seus clients tinguin una major capacitat a l'hora d'efectuar una transformació social i ecològica positiva i estable en el temps.

L'equip facilitador d'aquest projecte inclourà les següents persones:

Erika Zárate,
sòcia	Facilitadora, assessora i avaluadora en resiliència comunitària i organitzacional.
Investigadora, educadora i consultora, amb més de 20 anys d'experiència en resiliència comunitària i drets humans. Doblement llicenciada en Ciències Ambientals i Cooperació Internacional (University of Toronto, 2003); magisteri d'Educació Indígena (Queen's University, 2008) i màster en Educació per Adults i Desenvolupament de Capacitats Organitzatives (University of Guelph, 2014). Descendent de la nació indígena Quechua, ha treballat extensament amb comunitats indígenes i amb el moviment pels drets de les dones, tant amb entitats com amb institucions, alhora que ha realitzat contractes d'assessorament extern en més de 15 països. És membre fundadora de la cooperativa Resilience.Earth i del centre social «Núria Social», i és vicepresidenta de l'organització internacional de drets humans, Brigades Internacionals de Pau, qui manté equips d'observadors voluntaris en zones de guerra. També és membre de la European Evaluation Society (EES). Té una àmplia experiència en facilitació, planificació estratègica, democràcia horitzontal, anàlisi sistèmica, resiliència, punts palanca i teories del canvi.
Òscar Gussinyer,
soci	Facilitador, assessor i dissenyador en desenvolupament regeneratiu.
Dissenyador ecosocial i analista sistèmic amb més de 20 anys d'experiència professional. Llicenciat en Ciències Ambientals (FDU, 1999), postgrau en no-violència (UAB, 2003), màster en Sostenibilitat de la Càtedra UNESCO (UPC, 2005), Postgrau en Disseny per la Sostenibilitat amb Gaia Education (UOC, 2011), Diplomant Internacional en Disseny de Permacultura Aplicada (2017) i facilitador co-creatiu pel Schumacher College (2017). Actulament formant-se en «Practitioners» de Desenvolupament Regeneratiu (Regenesis, California). Fundador i membre de diverses cooperatives i xarxes com la cooperativa Mas Franch "centre per la transformació social i ecològica", 33coop "disseny d'ecosistemes humans sostenibles" o la Red Íbera de Permacultura. Ha dissenyat i impartit una multitud de cursos sobre sostenibilitat i sistèmica. Actualment està treballant com a dissenyador a Uniterra Catalunya, "una universitat de la terra com a comunitat d'aprenentatge" i a la cooperativa Resilience.Earth, de la qual n'és fundador. Especialitzat en temes de disseny eco-social, organització sistèmica, sostenibilitat aplicada i no-violència.
Alba Danés,
sòcia	Comunicadora especialitzada en màrqueting social. Llicenciada en Ciències de la Comunicació en la branca de Periodisme (URL 2008), és també tècnica d'arts plàstiques i disseny en Fotografia Artística (EASDO 2011) i Postgraduada en Màrqueting digital i xarxes socials (UdG 2013). Dissenya, aplica i acompanya campanyes de comunicació amb un enfocament de la comunicació

com a eina de transformació social i ecològica. És membre activa de diverses entitats del tercer sector com el Servei Civil Internacional i el Centre Excursionista d'Olot, amb les quals dona suport en la comunicació. És membre de l'equip de xarxes socials de l'entitat «Casa Nostra Casa Vostra» i ha participat en campanyes globals com «Non violence as a tool for mobilization». L'Alba forma part de l'equip de la comunicació transformadora a Resilience.Earth, obrint nous espais d'informació i transformació local, social i territorial a través de la comunicació.